

СВЕЧАНО ИСПРАЋЕНО У ПЕНЗИЈУ 180 РАДНИКА

ПРИЈЕМ ЗА РАСТАНАК

У понедељак 6. августа је у ресторану „Тржни центар“ организован свечани пријем за 180 пензионера дојучерашњих радника основних организација удруженог рада Борског дела Басена. Дувачки оркестар РТБ и културно-уметничко друштво „Бор“ извели су пригодан забавни програм у част Дана рудара и одајска ових радника у пензију. Свечана атмосфера и здравље за срећне пензионерске дане нису могле да сакрију туђу дојучерашњих радника због растака са својим друштвима и колективима.

У име колектива пензионисане раднице је поздравно Живота Јовановић, председник Радничког савета РТР. Он је говорио о значајним производним резултатима Басена и истакло да су и они оставили „део себе“ у тим резултатима, да су и они заслужни за садашње успехе. Затим су представници основних организација удруженог рада уручили пензионерима поклоне: златне значке, трансписторе и новчане награде.

НОВОСТИ

АКТУЕЛНО

САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Још у уставним амандманима из 1971. године наглашено је да би самоуправне интересне заједнице требало схватити као облик који замењује државну интервенцију а уједно осигурава једнак друштвено-економски положај радних људи у области друштвених делатности. Тиме се осигурава и одговарајући друштвени утицај као и утицај корисника услуга и друштвених делатности. Тиме се осигурава и одговарајући друштвени утицај као и утицај корисника услуга и друштвених делатности.

Стога је и у садашњој уставној дискусији било речи о месту и функцији ових интересних заједница, њиховим врстама, начину финансирања и деловања као и другим актуелним питањима. О томе је, на једном недавном саветовању о положају комуле у уставној реформи реферисао и мр Цирија Рибичић, научни сарадник из Љубљане. Подсетивши нас уставна одређења према самоуправним интересним заједницама у Јеку уставне дискусије може допринети рашчишћавању и отклањању неких дилема.

Поред интересних заједница љаности здравственог осигурања, запошљавања, деце, заштите, културе, у последње време је запажено оснивање самоуправних заједница за подређе комуналне делатности, стамбене привреде, физичке културе, енергетике, водопривреде и још неких приредних а не само ванпривредних делатности. То је и омогућено уставним амандманима у којима се даје право радним људима да као корисници могу оснивати ове заједнице а радан задовољавање одређених личних и заједничких потреба и остваривање интереса на основу узajemности и солидарности. Када је реч о заједницама са подручја материјалне производње, онда се по праву ради о делатностима од посебног друштвеног значаја.

Тако је дошло до формирања и заједница које удружују само произвођаче, услуга, или само кориснике услуга и заједница које удружују и једне и друге. Устав даје предност „мешовитим“ заједницама, што је и разумљиво јер се у њима најбоље реализује саодбана размена рада између произвођача и корисника одређених услуга. Међутим, у оваквим заједницама су у пракси обично преовлађивали интереси произвођача услуга, па се говори (наставка на 2. страни)

Број 11 ● Година I ● Бор, 15. август 1973. год. ● Лист излази сваке друге среде ● Цена 50 пара ● Редакција: Ул. Моше Пијаде 5/VI

Посета пријатељима у Француској

БОРАНИ У КРЕЗОУ

Настављајући традиционалну сарадњу два братимљена града, Бора и Крезоза, делегација општина Мајданек и Бор, као и Рударско-топионичарског басена, отпутоваће крајем овог месеца у посету граду Крезозу у Француској.

Да подсетимо читаоце да је пре три године у Бору потписана повеља о братимљену два града, којом приликом је договорено да се сваке године размењују делегације између ова два града, како би сарадња добила пунији смисао.

До сада су више пута гравани Крезоза посећивали Бор. Тако је, на пример, прошле године група од петнаесторо љене борана из Бору и Орелију на Мору, а недавно је и кошаркашка екипа овога града гостовала у Бору. Омаданска делегација Бора посетила је Крезоз.

Били су наши гости

АМБАСАДОРИ ЧИЛЕА И КУБЕ

На Дан рудара Србије у Бору су боравили амбасадори Кубе у Југославији Фернандо Флорез Ибарса са супругом и амбасадор Чилеа у Југославији Сергијо Санчес.

За време боравка у Бору гости из Чилеа и Кубе разговарали су са генералним директором Басена Бор Божином Јовановићем и његовим сарадницима о могућностима сарадње Басена са предузећима из ових земаља. Гости су се интересовали за могућности куповине минералних буџина из Прахова и производа на бази бакра. У разговору амбасадори су упознати са резултатима и даљим развојем Комбината. Пошто су обилазили погоне за производњу бакра и присуствовали испрајњу пензионера и предаји награде „Инжењер Шистек“, гости из ових давекних земаља, посетили су Индустрију хемијских производа у Прахову.

Додељене овогодишње награде »Инж. Шистек«

Седаморици најбољих радника РТБ уручене су традиционалне награде „Инжењер Шистек“ на пригодној свечаности, која је приређена поводом 6. августа — Дана рудара Србије. Добитници овогодишњих награда су: Александар Радаковић, ВКВ радник ИХП Прахово, Аранбел Васић, дипло. инжењер хемије из ИХП Прахово, Милан Јанковић, ВКВ радник ФОА, Коста Прстић, дипло. инжењер рударства из Рудника бакра Мајданек, Божидар Димитријевић, ВКВ радник, Милорад Комарица, ВКВ радник и Мирослав Милованић, ВКВ радник, сви из заједнице РТР. Одазку о додељивању награда донео је Раднички савет Басена Бор, а награде је уручио председник Радничког савета Витомир Среботник.

Устав и народна одбрана

СВАКИ ГРАЂАНИН ВОЈНИК

СА вежбе „Тимок 72“

Одбрана независности, суверенитета, територијалне целокупности СФРЈ и паплет друштвено-политичког уређења неотуђиво је право сваког грађанина Југославије. У овој једној реченици могао би се сажети основна порука шест чланова из нацрта новог устава Југославије који су посвећени народној одбрани.

Уставне одребе о народној одбрани, у основи, пречује су из амандмана II, који је усвојен пре две године. Оне, заправо уставно регулациу концепцију општенародне одбране која је поседаних година интензивно остваривана у пракси.

Полазни став целе концепције јесте да одбрану земље не организује само држава, већ и државно и целини. Сви његови делови имају своје одговорности. Сви се јављају као субјекти права на одбрану.

Врло успешна провера деловања целог система остварена је на многобројним вежбама у којима су заједнички учествовале јединице ЈНА, територијалне јединице и сви грађани са подручја вежбе. Нарочито је то био случај са вежбама „Слобода 71“ и „Платорга 72“.

Као што је познато, на свим овим вежбама уз оружане снаге — ЈНА и територијалне јединице — свој непосредан удео дали су колективи, све друштвено-политичке организације, општински и други органи власти. Борач је, на овај или онај начин, био сваки грађанин са подручја вежбе.

Такву улогу сваког грађанина прецизира и Нацрт новог устава. У члану 219 записано је: „Сваки грађанин који се оружјем и на други начин учествује у отпору против нападача је припадник оружаних снага СФРЈ“, а два члана раније да „нико нема право да спречи грађане СФРЈ да се боре против непријатеља који је напао земљу“.

Нацрт новог устава, иначе, прецизира да републике и аутономне покрајине организују и руководе општенародним отпором, а одговорне су и за организацију целокупног живота и рада на својој територији у ратним условима. Федерација, односно њени органи, надлежни су да одачују о свим овим питањима народне одбране од којих зависи ефикасност одбране као целине.

По нацрту устава Југословенска народна армија је заједничка оружана сила свих народа и народности и свих радних људи и грађана земље. На тај начин карактера оружаних снага проглашава и пуна равноправност свих народа и народности у пословима одбране. Код постављања старешина ЈНА примењује се начело што сразмерније заступити република и покрајина.

Уставно начело о равноправности језика важи и за оружане снаге, али Нацрт устава утврђује да се у одређеним сферама активности у ЈНА може оспрети снага, на командовање и обуку старешина. И једно и друго може се вршити на једном од језика наших народа у складу са савезним законом. Нацрт устава, међутим, предвиђа могућност да се у деловима оружаних снага, зависно од услова, командовање и војна обука могу изводити и на говорном језику подручја где се војна установа налази, односно на говорном језику већине састава јединице.

На крају, ваља поновити да је и у Нацрту новог устава ишао место добро познати став — који је последњих година постао један од покретача општенародне припреме за уставни акт — да „нико нема право да призна или потисне капиталистичку, нити да прихвати или прихвати окупацију СФРЈ или појединог њеног дела“. А то, практично, значи да евентуалног непријатеља чекају разни видови борбе на сваком делу Југословенске државне територије.

Радослав Стојићевић, нови директор Института за бакар

За новог директора Института за бакар, постављен је недавно Радослав Стојићевић, дипломирани инжењер рударства. Досадашњи директор Душан Бајић, одао је на нову дужност.

Нови директор Института за бакар Радослав Стојићевић, је до сада био секретар Општинског комитета Савеза комуниста. Нечују је Општински комитет Савеза комуниста већ раније до-

АКТУЕЛНО

САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

(Наставак са I. стране) и о њиховом стапшом значају, а корисници услуга су на другој страни, веома слабо организовани, односно много слабије од самих произвођача. Они су и слабо заступљени у самоуправним телма, па има мишљења да скупштина интересне заједнице буде формирана на паритетном начелу.

Познато је, такође, да су ове заједнице биле формиране на основу републичког закона, готово принуђено а њихове самоуправно својство сада тражи другачији начин оснивања, што је иницирано и у савезном Уставу. Управо, њихово оснивање законским путем био је у досадашњој пракси немишљено само што су закони отишли сувише далеко у нормирању односа унутар ових заједница. То је ишло на штету самоуправног регулационог односа у овим заједницама, што је уставним амандманима сужено, односно онемогућено је свако ширење овега типа савезног законодавства на функционисање ових заједница.

Сада треба да се види колико се може оставити републичким и другим уставним актима и законима да утичу на рад и односе у овим заједницама, колико ће се дати простора за аутономно регулационо односа у самоуправним интересним заједницама, како би се делатност ових заједница првенствено заснивала на самоуправним темелима а не на законској принуди.

Белешка са предумишљајем

УПОЗНАВАЊЕ СА НАЦРТИМА ДОКУМЕНАТА ИЛИ ЊИХОВО СТВАРАЊЕ

У свим општинама Тимочке крајине води се јавна расправа о нацртима Устава Социјалистичке републике Србије и Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, а у неким је почела дискусија и о Статуту општине. Истовремено комунисти и радничка класа расправљају и о Платформи за припрему става и одлука за Десети конгрес Савеза комуниста Југославије. Како у овим веома важним и значајним пословима до максимума мора да се испоље све ствараачке способности, како радника тако и чланова Савеза комуниста, јасно је да не сме да дође ни до најситнијих пропуста у спровођењу целе друштвене и политичке акције. Међутим, чињеница је да неких неразумевања има већ на почетку дискусије.

Када кажемо да су већ у почетку јавне расправе присутне неке нејасноће о природи докумената, мислимо пре свега, на то, да су текстови нацрта републичког и савезног Устава акти који пословима до максимума мора да се испоље кроз јавну дискусију. А то значи, да сви текстови и чланови изнесени у њима могу, уколико за то постоје аргументи да претрпе одређене измене. Тачнице нацрта обавда требало да се уобичаје и самостално мењају сходно класним, политичким и друштвеним интересима и тежњама даље развоја самоуправног демократског друштва. Према томе јавна расправа не тежи, или то најмање тражи од радничке класе и комуниста да се само у познати су нормативним променама у друштву. Напротив, од учесника у дискусији првенствено се захтева креативно-критички однос према документима из истовремено схватање суштинске промена и тражења конкретних ме-

ра да се ове промене досадно спроведу у живот. Значи: није реч ни о каковом упознавању јавности са нацртима, како се на жалост по некада каже, већ о политичкој и друштвеној акцији самог упознавања текстова Устава.

Сличан карактер има и Статут општине. Платформа за разлику од нацрта Устава и Статута није текст који треба менати или допуњавати. Јер, да је тако неби била Платформа, већ само нацрт документа који би после, у свражања оперативно обавезивао све чланове Савеза комуниста. Овако у Платформи су дате само најосновније марксистичке поставке и задаци комуниста, на којима тек треба даље градити теоретске и оперативне ставове и одлуке, о којима ће се на Десетом конгресу расправљати и на коме ће се довести одређени документи, чије ће остварење конкретно обавезати све чланове Савеза комуниста. Према томе, када се на састанку на коме се расправља о Платформи разговара о појединим њеним ставовима, уместо да се на њих дају даља и практична решења одређеног проблема, јасно је да се не схвата суштина њене природе и да такав скуп не може много да доприне целио политичкој акцији која, такође, тражи извесну креативност, управо зато, што су у Платформи дате само полазне основе. А таквих састанака није било много. Очигледно у текућим политичким и друштвеним пословима око нацрта и Платформе, који су, понављамо, од изузетне важности за цело наше друштво, треба ипак неке посветити организовању и спровођењу јавне расправе, а пре свега самом тумачењу природе докумената о којима се већ интензивно расправља.

Љ. Илић

ЈАВНА ДИСКУСИЈА О УСТАВНИМ ПРОМЕНАМА

Боље разумевање — успешније предлагање

ЈАВНА ДЕБАТА О УСТАВНИМ ПРОМЕНАМА ЗАПОЧЕТА У „НОВОМ НАСЕЉУ“ ОБЛАШТАВАЊЕМ СУШТИНЕ И КАРАКТЕРА ОВИХ ПРОМЕНА

Упознавање са суштиним и карактером уставних промена у оквиру прве фазе јавне дебате о нацртима устава СФРЈ и СРС започето је у месној заједници „Ново Насеље“ проширеном седницом Месне конференције Социјалистичког савеза. О томе шта суштински ново доноси предлажене уставне промене, посебно уставне одребе које се односе на правду, дужности и организацију ове форме грађана у месним заједницама, на седници је говорио председник Социјалистичког савеза општине Бор, Спира Марковић.

Тумачени нове уставне промене као важну етапу у развоју самоуправног социјалистичког друштва и израз континитета социјалистичке револуције, председник ССРП општине се у почетку излагања посебно задржао на оном делу основних уставних начела у којем се говори о удруженом раду, друштвено-економском положају радног човека и његовом праву да одачује о свим пословима друштвене репродукције као основни уставовљена односа међу људима. Оваквом о основним начелима објашњавене су и интенције амандманских принципа из 1971. године. У исто вре-

ме, тај први, уводио део Нацрта устава СФРЈ претрпео је најмање измене у односу на Устав од 1963. године. Први пут је у области друштвено-политичког система истакнут класни карактер власти, а друштвено договарање и самоуправно споразумевање постаја принцип конституисања основних организација удруженог рада, односно облика удруженог рада.

У наставку излагања, Марковић је говорио о организационим формама скупштинског система, значају и улози асамблеја у њима, положају и функцији општине, облицима међуопштинског повезивања и сарадње, односима у републикама и Федерацији и другим одребама које се односе на област Друштвено-политичког система.

Говорећи о друштвено-економском уређењу, Марковић се осврнуо на одребе о самоуправним интересним заједницама, друштвеном планирању, својско-правним односима и положају човека у удруженом раду.

Поред тога, део излагања је био посвећен оном делу Нацрта устава СФРЈ у коме се говори о слободама, правима, дужностима и одговорностима човека и грађанина, као и о чувању природних и човековим радом створених вредности.

Излагање председника Општинске организације ССРП треба да допринесе, како је речено на почетку седнице, даљини и потпунијем разумевању уставних промена како би грађани који живе у овој месној за-

једници били активније укључени у јавну дискусију о нацртима устава и свенуло ставања конкретније и аргументоване примедбе и предлоге на њих у току друге половине августа и другог дела јавне дебате о уставним променама. Успеху дебате треба да доприне-

су и планирани разговори о нацртима устава у стручним удружењима борске комуне. Марковић је, на крају, предложио да се одржи још једна оваква седница која би била посвећена месту и улози месне заједнице у развоју устава.

Р. Т.

Новинари у уставној дискусији

На састанку представника друштвено-политичких организација и новинара из средстава информисања разматрају се услови и начин активности и задатак средстава информисања у дискусији о Платформи за Десети конгрес СКЈ, нацрту Устава и статуту општине. Активностима новолом Платформе за Десети конгрес СКЈ постоје врло важне обавезе да све комунисте новинаре које је утврдила Четврта конференција СКЈ. Суштина предлогрене активности је у томе да се на класно-политичким осовима Платформе предузимају практичне акције.

У дискусији је наглашена спремност за прихватање овакве активности и укључено помоћ коју треба да пружи Савез комуниста, Социјалистичка савез и друге општине организације при спровођењу предлогрених задатака. Закључено је да се новинари залажу да што шире круг грађана буде обавештен о свему оном што се предузима ради остваривања задатака, а дијалогним друштвено-политичким радом и стручношћу посебно ће се разрађивати поједиња питања из Платформе, нацрта Устава и статута општине.

Други о нама

ПРИЈАТЕЉСКЕ РЕЧИ АМБАСАДОРА КУБЕ

Амбасадор Народне Републике Кубе у Југославији, друг Флорес Ибар, приликом недавне посете Бору, рекао је о свом боравку у нашем граду:

Могу рећи да смо ово кратко време у Бору и Рударској топионичарској бази Бору, као гости генералног директора друга Божића Јовановића, провели врло пријатно. Сусрет је био не само пријатељски, већ нам се указао пријатан и да видимо шта се у Бору ради. Време, које смо у Бору провели, било је толико интересантно, па смо скоро заборавили на пораз у фудбалу.

Имали смо пријем и разговоре са председником Скупштине општине Бор, другом Бранком Јовановићем, од кога смо чули доста о вашим напорима и резултатима, које је ваша радничка класа постигла после социјалистичке револуције. Обишли смо Гимназију, Спортски центар и Дом културе у Бору. Сазнали смо за ваше напоре и видеали све оно што сте учинили после револуције, под вођством Савеза комуниста Југославије, на челу са председником Титом. Створили сте нову Југославију, нов модеран град, нови рудник са модерном и савременом техником. Све је у Бору ново. У току ова два дана осећао сам се у Бору као код своје куће, као у својој земљи. И у нашој земљи као што знате, победила је Социјалистичка револуција, и код нас, као и код вас, свуда и на сваком кораку, осећа се револуционарни ентузијазам.

Сигуран сам, да ће наше

УСКОРО НОВИ УТОВАРИВАЧИ НА КОПУ

Ових дана у руднику Луку су допремана два утоваривача из Сједињених Америчких Држава за потребе површинског копа у Бору. Ови утоваривачи, чије кашике захватају по 7,5 кубних метара, биве ускоро допремљени у Бор и монтирани како би што пре били ангажовани на утовару раскриве, уместо недавно хаваријаног, највећег багера на Копу у Бору.

ПРИЛОГ УСТАВНОЈ ДИСКУСИЈИ

У напругу савезног Устава (чл. 105) говори се, поред осталог, и о принципима сарадње и самоуправног повезивања међу општинама. Та сарадња се заснива на принципима доброволности и солидарности, с тим што се удружују средства и формирају заједничке службе и органи за обављање послова од заједничког интереса и за задовољавање заједничких потреба. Општине се могу удружити и у регионалне и друге заједнице, а уставом република, односно уставним законима покрајина може се, према напругу Устава СФРЈ — „одредити обавезно удруживање општина у градске или регионалне заједнице“.

Досадашња искуства у међуопштинској сарадњи говоре да су најзначајнији иницијатори такве сарадње биле општине, скупштина, разни фондови, интересне заједнице, привредне организације, друштвене службе, друштвено-политичке организације и удружења. Према једној анкети Института Друштвених наука, чије је резултате на једном недавном саветовању изложио сарадник овог Института др. Радивоје Маринковић — добијени су врло значајни подаци о овој сарадњи.

ФАКТОРИ САРАДЊЕ

Од преко 330 општина, обухваћених овом анкетом у свим републикама и покрајинама, установао се да 97% њих сарађује с неком другом општином. Та сарадња се простире на све области друштвеног живота а посебно је дошла до изражаја у привреди, управи, здравству, култури, комуналним и правним делатностима. Општине у Војводини и Босни и Херцеговини, на пример, имају у просеку шест и више облика сарадње у Словенији и Хрватској више од пет а у ужој Србији око пет, док је у Црној Гори око четири облика са-

АМБАСАДОР КУБЕ ФЛОРЕС ИБАР: у Бору као у својој земљи

земље на путу изградње социјализма успешно савладају све препреке. На крају, поздравам раднике Рударско топионичарског басаена Бор, грађане Бора, и надам се да ћу ускоро поново доћи у Бор, да говорим о Кубанској револуцији и да се више упознам са вашим искуством. Сасвим је сигурно да ће једна наша стручна екипа посетити Бор.

во доћи у Бор, да говорим о Кубанској револуцији и да се више упознам са вашим искуством. Сасвим је сигурно да ће једна наша стручна екипа посетити Бор.

Рационализација производње сопственим снагама УШТЕДА ОСМОСТРУКА

У погону Електроаидитичке рафинерије бакра Басена Бор 8. августа је почела монтажа и друге савремене опреме машине за склапање и паковање катода. Машина је рађена по идејном решењу и пројекту техничара Стојана Кољчића. Капацитет машине која се монтира исти је као и код претходне — 500 тона дневно.

У технолошком смислу, Кољчића машина је знатно једноставнија за руковање од сличне узвоне и што је најважније, у потпуности одговара условима рада у борској Електронски. Израда и монтажа Кољчићеве машине стартала је колектив око 300 хиљада динара, што је за око осам пута јевтиније од сличне машине за склапање и паковање катода.

А. Н.

Из Филијале „Црвена застава“ у Бору

Боље услуге

Избором органа самоуправљања и потписивањем самоуправног споразума првог јула, Филијала „Црвена застава“ у Бору почела је да послује као основна организација удруженог рада у оквиру аутомобилне индустрије у Крагујевцу. Потписивањем самоуправног споразума, Филијала у Бору постала је једна од 35 ООУР, које улазе у састав Фабрике аутомобила у Крагујевцу. Формиран је Одбор за међусобне односе радника у удруженом раду и радничка контрола од пет чланова. Новина је и то што Управни одбор бира Збор радних људи. Како су истакли са поносом у Филијаји у Бору синдикална и партијска организација су ове године активне. Отприлике СК броји 22 члана, од 92 радника које запошљава Филијала. Главна њихова садашња пре-

окупација је разрада Платформе за Ассети контроле Савеза комуниста Југославије. Сервис у Мајданску послужује у саставу ООУР Филијаде у Бору у чијим се самоуправним органима налазе и представници из Мајданска.

Поред продаје возила и делова за возила, као и сервисирања возила, ова ООУР је почела са отварањем продавница и у другим местима. Таква једна продавница недавно је отворена у Зајечару. У њој ће се продавати аутомобилни делови за аутомобиле, оруђје, довачки и риболовачки прибор, као и камп опрема.

Од недавно су одав у могућности да врше електронско тестирање мотора и антикорозиону заштиту аутомобила. То представља новину, јер су до сада власници аутомобила за овакве услуге

ОСВРТ

Слово о амбицији и ентузијазму

Шта може сметати у једној пасторалној представи код великог броја људи о планинама у славу којих Тенеси Најордерено рече, смета што је само представља најчешће неискључива и недоживљена.

И кад једно писмо, обавештење, иницијатива и позив, уједно „свим синдикалним организацијама, школским конференцијама и конференцијама Савеза омладине“ буде са одобравањем примљено и, што је много важније, подржано од оних којима је упућено, могу тамо од куда је пошло с правом закључити да је почело премошћавање неког малог „Рубикона“ који је противно логици и разуму раздвајао човека од природе планина, делао људе од њима прекох потреба.

Наиме, неваљно су Општинска конференција Савеза омладине, Савез синдикалних општина и Планинарско смучарско Друштво „Црни Врх“, заједно, на све стране разаслали „ради пропаганде и организовања планинарско-смучарске активности“, дописе многим колективима. Разуме се, нити овај допис нити било који други, није сам собом готово разрешење једне, у људској природи иначе не усамљене, противуречности. Но, попуњена сарадња која дословно пренета гласи: „У циљу попуњавања одговарајућег планинарства ПСА „Црни Врх“ је одредио по једног свог члана за сваку основну организацију удруженог рада, сваку основну организацију Савеза Омладине и Савеза синдикала у нашој општини, па је потребно да и ви одређите једно лице које ће бити одговорно за ову активност и сарадњу са „Друштвом“, сведоче о жељи да се ова „специјализована друштвена организација међу њом,

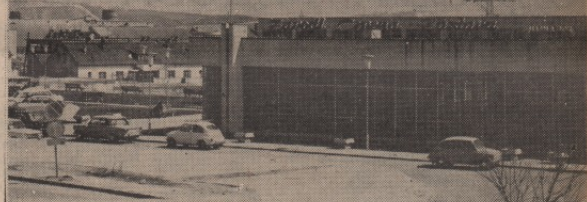
омладином, радницима и пензионери-ма“, како се у допису декларирше, приближи онима којима је то „сродство“ најпотребније.

Делатност и програм активности ове организације почиње организовањем излета и завршава се врхунским такмичењем у алинизму, смучарству, спелеологији, оријентацији итд. Укупна активност организације је подешена и према потребама општеноградне одабране. За сада, несумњиво је, треба почети од — почетка. Од организовања излазка радника, омладине и других грађана Бора на најближе планине, Стола, Ртањ и Црни Врх.

Попуњена сарадња о којој је овде реч а која, узгред речено, обавезује све синдикалне и омладинске органе да јој одговорно приђу, је тек спремност, једно обећање. Али ако томе додамо и успешно организован и изведен поход трагом прве чете другог батаљона Тимочког партизанског одреда, планинар излазак радника из неколико радних колектива на Стола, Ртањ и Црни Врх и такмичење у планинарско-смучарским дисциплинама у септембру, месечно планинарство, како га овде прокламују, затим боравак групе младих на Ртању и постављање путоказа и обавештења за оне који би на Стола, она је очигито да су у ПСА „Црни Врх“ јасно схватили људску, свеопшту потребу и своје место у свему томе.

Додајмо, још, на крају, реч — две поетски стилизованог искуства! Сва хтења и све што ће једном бити стварност, бива пре тога осећано. Пут до звезда води преко планина.

Р. Т.

Потписивање самоуправног споразума филијала „Црвена застава“ у Бору постала је једна од 35 ООУР аутомобилске индустрије у Крагујевцу

моран да преваљују и по неколико стотина километара. Маса за заштиту возила од корозије узви се из Шведске. С обзиром на атмосферске прилике у Бору које изазивају корозију сигурно је да ће ова новина у борској Филијади обрадовати возаче. Монтажом пели за лечење фарбе у сервису фарба возила свим бојама. Без икакве опасности по возила

боја се пече на температури од 70 до 100 степени. Нормални услуга су смањени за 20 одсто, тако да норма час износи 26,70 динара, што је како кажу знатно јевтиније од услуга код приватних механичара.

Према плану отвориће се сервис за теретна возила у Бору у коме ће се вршити генерална оправка свих врста возила. Овај сервис почео би са радом у првој половини наредне године. Садашњи капацитет постојећег сервиса у Бору, који располаже са простором од 2.600 квадрата има капацитет услуга од око 150,00 јединица. До сада је продаја возила кредитирани а сада се кредит може добити само за возило „Фиат 1500 фамилјаре“ и за привредна возила. Пошто је у кооперацији уклањена и фабрика „ОМ“, „Застава“ у Крагујевцу производи неколико врста лакших аутомобила, теретних возила. И поред великог интересовања за све врсте возила испорука није ни мало проблематична.

А. Илић

Нови сервис — генерална оправка свих врста возила

ИЗ ПЕРСПЕКТИВНОГ ПЛАНА РАЗВОЈА СЕЛА У ОПШТИНИ БОР ДО 1975. ГОД.

ПОСЕБНА ПАЖЊА - ПОЉОПРИВРЕДИ

Нагли развој привреде, а посебно рударства, на подручју борске општине имао је одраз и на друштвено-економској положај села. Изградњом путева, електрификацијом, отварањем нових школа и амбуланти, унапређењем ангажовања селског становништва, положај села се битно изменио. Села у класичном облику, чисто пољопривредних, више и нема на овом подручју. Са променом економског и друштвеног положаја села заменио се и начин живота селског становништва.

На прва погледа рекао би се да су промене на селу дивне и позитивне. Такав би одговор била реална да ова кретања нису праћена и низом нерешених проблема, међу којима свакако битно место заузима питање сталне миграције селског становништва на село у град. У седмиза, је тако све више старачки домаћинства. На положај и развој села битно се одражавају и нерешена питања кредитирања пољопривредне производње, као и запостављена сардња индивидуалних произвођача са пољопривредним организацијама.

Пољопривредној производњи се планом развоја општине до 1975. године, посвађа посебна пажња. Развој ове гране привреде ће све мање бити прелуштени стигији. Унапређење пољопривредне производње обезбедиће се, пре свега, повећањем степена самоорганизационости и интегративног повезивања, развојем кооперативних облика, пословним повезивањем са осталим привредом и организовањем планске производње. При томе, посебан акцент биће дат примени

Променом положаја пољопривредника мења се и начин живота

механизације и савремених агротехничко-технолошких средстава у циљу процесу производње. Поред интензивирања пољопривредне производње на брзи развој села у борској општини утицаће и далац путева. У периоду до 1975. године, у циљу даљег развоја села, наставиће се са изградњом на развоју здравствених служби и здравствене кул-

туре селског становништва, изградње и асфалтирања свих улица у селима, извршиће се реконструкција високо напонске електро-мреже и ствараће се услови за организовање културно-забавни живот на селу. Тренутно су у току радови на проширењу и асфалтирању улица у селима Врстовац и Крилеа.

Д. Тривић

Угоститељи потписали самоуправни споразум ДОГОВОР КУЉУ ГРАДИ

Представници основних организација удруженог рада „Класично угоститељство“, „Искра“, „Туристичко угоститељство“ и „Заједничке службе“ су на свечаном догађају потписали самоуправни споразум о удружавању и заједничку организацију удруженог рада.

Анђелко Јовановић, директор Угоститељског предузећа „Бор“ истакао је у свом говору значај интензивирања угоститељских предузећа у граду од 1969. године, од када ово предузеће ће посудаје као Угоститељско предузеће „Бор“. Он је, такође нагласио да су све друштвено-политичке организације као и органи самоуправљања овог предузећа

НАША АНКЕТА ДОМАЋИЦЕ О СНАБДЕВЕНОСТИ „ЗЕЛЕНЕ“ ПИЈАЦЕ

Обратили смо се борским домаћицама на „зеленој“ пијаци у Бору, која се тога дана није истицала чистотом; јер смо затекли доста смећа око зграде у којој је смештена, да нам нешто кажу о снабдевености у овим летњим данима. И ево шта су нам рекле оне које сваког јутра са „цестерима“ журе на пијаци, како би ступила при повратку са посла дојачко већ припремани ручак.

ОЛГА ЧОЉИЋ: „Борска пијаца је доста добро снабдевена. Недостаје квалитетног воћа и меса, а нарочито свињског. И поред тога што су цене меса високе нисам задовољна квалитетом, па нисам да трговине треба боље да буду снабдеване, и у свако време овим артикулма.“

Полугодишњи производни и плански резултати у Штампарском - издавачком предузећу Бор УСПЕШНО И ОВЕ ГОДИНЕ

У првих шест месеци Штампарско-издавачко предузеће Бор успешно је испунило полугоднишњи план пословања за ову годину. Укупан приход је остварен у висини од 50 одсто, а доходак од око 60 одсто од планираног за целу годину. Карактеристично је да лични доходи за ову п-

риод прате доходак. Изражени бројкама укупан приход износи 5.777.000 динара, трошкови око 3.200.000 динара, додатак, од око 2.580.000 динара. Остатак дохотка, од око 770.000 динара распоређен је у фондове. Као што је познато, ово предузеће је од јула 1969. године стављено под привредну

управу, али је већ крајем исте године, по завршном резултату, показало позитивне резултате. Иако је пригула у прва три месеца две године, завршни резултат показује да је пословање од 1970. године па на овамо увек било позитивно. Нарочито је била успешна прошла година, а полу-

дишњи обрачун показује да ће и ова бити не мање успешна.

Што се тиче програма развоја, који је направљен за период 1971—75. године, већово потпуно остварене је померено за две године због последица девалвације, стабилности и неликвидности. Потрешна, која износи око 3.500.000 динара, већа је за седам пута од дуготана које ово предузеће има. Овај програм чије је остварење у току, обухвата реконструкцију и модернизацију postojećих засвојених, као и кадровски решење и проблем расподеле. За набавку нових машина из Велике Британије, Италије и Западне Немачке улажено је 700.000 динара. У поседне време су искреле тежкоће око набавке ротационог пира, јер произвођачи захтевају повећање цена папира. Међутим, верују у Штампарии, и овај проблем ће ускоро бити решен.

Судећи по резултатима пословања у неколико последњих година, може се рећи да предузеће посудаје врло добро. Нарочито је побољшан квалитет рада. Штампање је са црно-беле технике проширено и на колутор-технику. Квалитетна структура кадрова, као и побољшања. Предузеће шкољује двојицу студената на Вишој графичкој школи, осморици је дато интерно звање КВ радника, док је 17 радника на семинару за доквалитетну радњу за БКВ раднике. Повећај је и просек личних доходака. У прошлој години тај просек је износио 1.516 динара по раднику. Неквалификовани радници зарађивали су просечно 1.121 динар месечно, висококвалификовани 2.643 динара. Док су радници са високим стручним спремом остваривали лични доаодак од 2.997 динара.

М. Радековић

РАДУИКА СТОЈАНОВИЋ: „Пијаца је добро снабдевена површним, али недостаје квалитетног воћа. Воће које се ове продаје често је зелено, или преликом транспортом изгубљено, тако да је и тргују. Снабдевеност трговина појединим врстама меса је посебан проблем.“

ДОБРИЦА СТОЈАНОВИЋ: „Поред меса у довољној количини, али је скупо. Је свакодневно остварива на пијаци по сто динара. Осим тога нисам задовољна квалитетом воћа. И свежем меса недостаје, нарочито свињско, чија је цена доста висока. А када га има, може се само рећи „везе“ набавити. Свињско месо има само суботом у месама.“

ПЕРСА ТОДОРОВИЋ: „Ја бих рекла да је борска пијаца само површено добро снабдевена. Воћа и меса има, али квалитетом нисам задовољна. Цене пољопривредних производа су високе, али оне мора да нају у корак са порастом цена остале робе.“

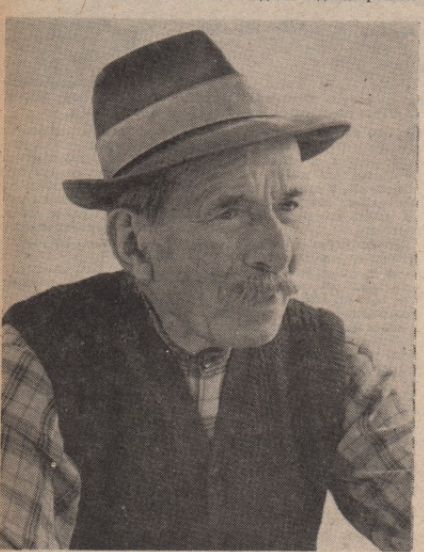
ДЕСАНКА МИШЕВИЋ: „Меса по меким има, а нисам задовољна његовим квалитетом. Када калесем површено, значи да се не може у свако време дана набавити. Воћа и поврћа има, али не увек квалитетно. А то је оно што поред високих цена доводи нас домаћице да нерадо идемо на пијаци, али морамо. Јер, ручак сваког дана мора бити.“

Љубиша Илић

Људи и судбине

ОДИСЕЈА РЕДОВА КУМБРИЈАНА

На прагу је осамдесете. Опизак, мало површених рамена чини, румени у лицу. Очи му обсећајући светлупају, док нас нуди ракијом, надајемо чувеним „горваком“ — каже. Банула смо му у дворитице у време док је у њивини неадакне оадасте жете орас. Зове се Петар Кумбријановић и памте га шест задњих година прошлог

Петар Кумбријановић

века. Седмиза на просторан наткривеном трему и кроз отшкринута врата, и иза ниског довртка саутнимо велику, можда земљану, пеш, тешко и масивно покућство и неравине омадане судеме.

● Каква ваја да човек живи дуго? Донекале је човек, однекале није — замислимо то и мало отсујно почити да распреда о смислу дуге вечности. Човек преко кога прогутавање два светска дуга.

Новембра четрнаесте овеке године, прохладног, кишовитог и неспокојног, почела је одисеја ратника, редова Кумбријана — како га другови по струку и пушки називаје. Почело је у Јајинцима крај Београда у батаљону мајора Светислава Букчића.

● Лути смо бој тамо тучани — казује и главом себи повлађује. — Било је и њако: они мало напред, а ми мало назад па ми напред, а они мало назад. Предава ми беше, сем понекад ноћу. А мирно славани нитда нисмо јер, дешавао се, ми обнојно на једном крају села, а они на другом. И, ето... морали смо да се по-

влачимо, али нам леба нису гледали — омакујуће главом и очи му кресну поносом. — У мањини смо били, сиротији у одели и јади у оружју. Спешила снага. Стигнемо до Пешти, ту уништити оружја што имасмо, а са собом да носимо мотан, па се упутимо у брад Крие Горе и Алабаније. (Опет да ме сликаш? Де, па што не рече да се мало упушћам и боље одем. А, само главу? Е, па може).

Прешају тако дани и простори у причи Петра Кумбријановића, редова и, једно време, послијом код команданта Миловоновића. Име му Петрово сећање није сачувало. Прича је у којој је детаље време потиснуло и обезбавило па је од епопеје остао само костур, сиже једне одисеје.

● Један за другим пенетрали смо се планинским путешцима и којим стазима. Гледа нас је морила. Из мрзале земље смо бајонетима копали првамак и јели. Снага на уста улази, а уста анимна нису имала чему да се отворе. После се пребацимо на Драч па на Крф, стаљно тучени бомбама и топовима.

Осмех што се зачео у крајевима очију шири му се аниме.

● На Крфу смо добрим помоћ у одели и храни од савезника. Опоравили смо се па — кренули пут Солуна. Шеснаесте године бригада команданта Буре Докића, коју су чинили тринаести и четрнаести пук, крене према Камјакчалану.

Петар се налазио у тринаестом пuku на једној шумовитој коси испод непријатељског утврђења, када је започета борба за повратак слободи и кући. Време је мерено бројем јуриша, простор изигунација. Тишина није била дозвољена, уху је сметала. А потом... Паа је коћа 12—12, освојене су и остале и Петар је са пукот догтрао до Сплита и демобилизације 1919. године.

Кратко, у неколико речи и уз живакне покрете руку каза нам пет година војевања у Првом светском рату. Исто ће нам тако шкрто али доречено рећи и о другом. А да притом не прегрути ни то, како је најезада комарача, негде тамо, код Солуна, скоро преполовила болешћу једну јеминицу на положају којој пре тога многе друге, веће недаће ништа не наудише. И да притом не прегрути како је у једној земиници у коју је пала непријатељска граната у ономе што је остало од два војника препознали свог селанина Пантелију Павловића и земљака Александра Петриковића из Клаочевачица. Каза нам у то мало речи и гранатом погубену земиници у којој се налазио, и смрт војника који је до њега седео, па не прегрути ни како се рукама морао уверити да ли је глава на рамену.

Можда је све то тако јер је истина да се сећања, посебно снажна, и дубока сећања, могу само кратко и једноставно исказати, како рече уз једну промоцију Иво Андрић.

Вивши редов Кумбријан, данас, са осам деценија на пашима, радио задан у поља, прихватила се посла, оран да помогне млађима. Покаткада чаме довечку и проверава око и руку. Вели да још гађа доврче.

● Ипак је боље да гада нема никога близу вас — кажемо у шаши. Он се само насмеје. И иначе веео, још се више овесели уз чапину „горњаке“.

● Добра вам је — смогнем некако снаге да кажем после гутљаја.

● Таман — вели лаконски и осмиче се.

Р. Терзић

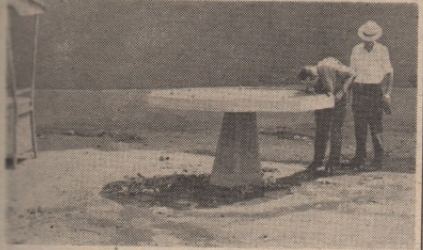
Млади Борани летују на Ртњу ПОПУЛАРНЕ ЦЕНЕ ПУНЕ ЛЕТОВАЛИШТЕ

Седмиза лет семадиња и девојка, летоваће од 15. до 31. августа у децијем амаралишту на Ртњу. Организатор овог атрактивног и веома јевтиног летовања је Планинарско сумчарско друштво „Дрни Врх“ и Петар за Асичију заштити у Бору. Омадињичи и омадињиче чији месечни приход по члану домаћинства износи 200 динара, летују бесплатно. Организатор је позвао све младе Боране да се пријаве за ово летовање. На летовање је предвиђен и богат културно-забавни програм, као и организовање излета по живописним теренима Ртња.

Д. Капетел

И ТО ЈЕ БОР

Развој урбаних средина има и своја историја. Искуства великог броја некада насеобина данас, не дуге посме, већ грађина или градова казује довољно о том скриваном али искривеном напреду. Интензивну стамбену и другу изградњу, грађу крушне инфраструктуре и модерне пројекте који треба да удовоље све већим пројектима града у замаху развоја, не прате увек и оне „ситнице“ у области стабилности града комуналним објектима, санитарним и хигијенским уређајима. Последње тога могу бити мање или више безазелне, али исто тако и ни мало безазелне.

Овој лево објављеној и на правом месту изграђеној чесми на градској тржишној, очито је, недостаје одводни канал. У води која се слободно разлива око чесме разбацани су отпади од вола, говора, хартија и амбалажа, јер ма колико ревносно била тражена корпа која би за њих могла послужити неће бити нађена. Они који сјекли, а на тржишци их скоро увек има, приморани су да жеб утисне и на овај начин. Као да и ошале могу бити привлаге неких.

Ово смјешито старих новина, кеса, врећа, огласа и плаката, употребљених или неупотребљених навали се на улаз зграде периферије. А само двадесетак метара одатле, с друге стране улице, налазе се травнати терени за игру најмлађих. Хартија је све скупа, гласови о потреби итедње и прикупљању старе сје бриђији. Тешко је поверовати да неко можда ово сматра једном таквом акцијом.

Зграда Дома културе је без сумње једна од најлепших грађевина у Бору. Међутим, општем утиску много више штети него што користи неузуредан простор о зграде мако према замисли пројектанта и градитеља простор и зграда треба да чине јединствен архитектонски комплекс. Атмосферске напавине и отпадне воде из канализације старују правде доље и „речнице“ око зграде Дома, а из неравног терена је израстао коров о коме као да нико не брине.

Да постављање корпи за отпатке тако где постоји потреба за њом није у исто време и све што треба учинити како би се граду обезбедила чистије улично казује и овај сиваке начинен у насељу „Старо Селиште“. Навика је друга природа човека, поготово ако је дома. Узбудан је сваки панор радника који брину о чистој граду како зајатн понашање грађана.

Поводом најновије одлуке о инвестиционом и текућем одржавању станова

ДУГА ЛИСТА ОБАВЕЗА СТАНАРА

Пре нешто више од двадесет дана почело је примењивање нове одлуке о инвестиционом и текућем одржавању стамбених зграда, станова и пословних просторија у Друштвеном власништву и станова и пословних просторија које се налазе у стажном власништву. Овом одлуком се регулише начин инвестиционог и текућег одржавања, средстава и начин њиховог издвајања, обавезе и трошкови који иду на терет станара, као и радови који се могу сврстати у инвестиционо и текуће одржавање.

У току дискусије о предлогу одлуке и приликом њеног усвајања најспорнији је био шест члан ове одлуке у којем се говори о веку трајања појединих елемената и опреме у стану, што је сасвим разумљиво с обзиром да сваки квар који настаје у предвиђеном року трајања отклањају станари о свом трошку. Иако конкретније, то значи да ако сте на пример, остали без исправног зидног штедњака пре него што истекне тридесет година од његовог уградњава, морате га сами поправити или га се лишиш све док то време не истекне.

Исто толико треба да вам трају и елинегер ролетне или лимена каада ако не желите да се отперујете „ванредним“ расходима. Већ трајања неких других уређаја и елемената је нешто краћи али не и мали. Пре-

ма овој одлуци, на пример, умиваоник и судопер треба да трају 20 година, вентилатор ролетне 15 година, електрични штедњак 12 година, а бојлер са свим уређајима десет година. Уз то, може вам се десити да из свих славина у вашем стану потече хладна вода ако батерија за топлу и хладну воду „откаже“ пре него што протеклих осам година њене употребе, а не пристанете да је промените о сопственом трошку. А ако неки од тих елемената и опреме у стану могу бити у употреби и након истека рока трајања, у употреби ће и остати, менаџи неће бити.

Текуће одржавање заједничких просторија, асанова и уређаја у стамбеној згради и покриће трошкова у прављењу зградама врши се на терет средстава зграде изаовјених код организација за газдовање стамбеним зградама. Међутим, има и других радова који се сврставају у текуће одржавање, не урачунавају у станарину и обавеза су станара. Такви радови су између осталог, кречење и маање просторија у стану, замена тапета, фарбање унутрашње столарије уграђеног намештаја, редовно одржавање електричних уређаја и опреме, редовно одржавање погодно-канализационих инсталација и санитарних уређаја у стану итд. Поред тога, станар мора платити и сваку оправку у стану ако је она проузрокована њего-

вом кривицом или кривицом некога из његовог домаћинства. А ако не буде био расположен да испуња-

мислио на независан положај комунално стамбене привреле у Бору и, до сада неадекватно вредновање

Да ли ће уз нове обавезе остати старе услуге?

ва своје обавезе, станар може бити, испт речено, кажњен до 500 динара. Очигледно је да се приликом прелагања и усвајања нове одлуке о инвестиционом и текућем одржавању стамбених зграда

услуга у овој области. Међутим, исто је тако очигледно да ће одредбе ове одлуке, и поред опште бриге о очувању стандарда грађана, захтевати нове задатке из дела станара.

P. T.

Предузеће „Стандард“ предложило нове цене станарине и услуга

ОЧЕКУЈЕ СЕ РЕЧ САВЕТА ЗА КОМУНАЛНО-СТАМБЕНУ ПРИБРЕДУ И УРБАНИЗАМ

ПРЕДЛОЖЕНО ЛИНЕАРНО ПОВЕЋАЊЕ ЦЕНА ● КУБНИ МЕТАР ВОДЕ ЗА ПИЋЕ — 0,65 ДИНАРА ● ЗА ГРЕЈАЊЕ — 1,92 ДИНАРА ПО КВАДРАТНОМ МЕТРУ

Предузеће за комунално-стамбену привреду и урбанизам „Стандард“ Бор савремено штипао је ових дана нове цене станарине и услуга који ће на првој наредној седници бити поднет на разматрање и усвајање Савета за комунално-стамбену привреду и урбанизам општине Бор. Ценовник станарине и услуга свих основних организација удруженог рада овог предузећа сачињен је на основу општег договора о политички цена на нивоу федерације којим је овој привредној грани дозвољено повећање цена за 12,3 одсто у овој години и на основу закључака усвојених на последњој заједничкој седници Општинске скупштине. У предлогу нових цена незанисно од мишљења изречених на седници Скупштине општине да поскупљење не буде линеарно, пошло се од општинском договором одређеног повећања цена у комунално-стамбеној привреди. Остаје још да се Савет изјасни да предлогу нових цена па да оне могу бити примењивање.

Уколико добију сагласност чланова Савета нове цене воде, грејања, станарине и осталих услуга требало би да омогуће успешније пословање у свим основним организацијама удруженог рада Предузећа „Стандард“ и да обезбеде боље услуге грађана.

Предложено поскупљење воде за пиће од 12,3 одсто обезбедило би ООУР Водовод повећање прихода за годину дана од 591.887 динара, нове цене отпадне воде 83.334 динара и одвоз фекалја 13.284 динара. Са таквом са прикључивање укупан ефекат поскупљења би износио 708.955 динара. Један кубни метар воде за пиће грађани

не на Ртњу за 15.990 динара, а за њихов локала и закупнина гаража по новој тарифи 109.769 динара.

Основној организацији удруженог рада Одржавање нове цене ће повећати укупан приход за 505.156 динара. Од тога ће се 364.138 динара добити поскупљењем грејања а остатак поскупљењем водостатаатерских, електричних, електричних и аутоматичарских услуга. За грејање је као и за воду, предложено поскупљење од 12,3 одсто а за остале услуге ове радне организације 8,7 одсто. Грађани ће, по новом ценовнику, грејање убудуће плаћати 1,92 динара по квадратном метру, установе 3,76 динара, занатлије 4,55 и предузећа 5,67 динара.

Основна организација удруженог рада Чистоћа ће, наплаћавањем услуга за изношење смећа по новим ценама узрати већи приход од прошлогодошњег за 247.923 динара, а поскупљење осталих услуга, треба очекивати, обезбедиће овој радној организацији још 396.842 динара. При том је неопходно напоменути да накнада за чишћење, прање и поливање улица Чистоћа није до сада уопште користила.

Закупнина и станарина ће, ако се чланови Савета за комунално-стамбену привреду и урбанизам сагласе са предлогом „Стандард“, поскупити такође за 12,3 одсто. Укупан приход Стамбеног фонда општине треба, поскупљењем станарине у Бору да буде увећан за 1.258.507 динара и станари-

не на Ртњу за 15.990 динара, а за њихов локала и закупнина гаража по новој тарифи 109.769 динара.

P. T.

Упитко из ООУР

ВОДОВОД: Струја скупља — трошкови већи

Најновије поскупљење електричне енергије од шестог августа ове године неповољно ће утицати на пословање у основној организацији удруженог рада Водовод. У досадашњим трошковима произвођења једног кубног метра воде средства која су издвајана за утрошак електричне енергије учествовала су са 16 одсто. После овог поскупљења струје њихов удео ће, како очекују у Водоводу, бити повезан на 20 одсто или једну петину укупних трошкова пословања. Другим речима, уместо 1.030.000 динара, колико је раније планирано, за струју ће бити угрошено преко 1.200.000 динара. Због свега тога, сасвим разумљиво, ни предстојеће поскупљење воде неће у потпуности остварити резултате, које би иначе остварило да до поскупљења није дошло.

НА ЦЕНУ РАДОВА НЕЋЕ УТИЦАТИ НАКНАДНА ПОСКУПЉЕЊА

Радна јединица „Грађа“ у основној организацији удруженог рада Водовод биће у наредним месецима оптерећена новим, неплаћаним издацима због поскупљења санитарних уређаја и канализационих цevi. Међутим, с обзиром да су и послови и цене већ раније уговорене са инвеститорима и корисницима услуга ове радне јединице, ова накнадна поскупљења неће утицати на цену већ уговорених радова. Али то што цене радова неће пратити и трошкове пословања сигурно ће неповољно утицати на пословни биланс радне јединице „Грађа“.

Оглашавајте у листу „БОРСКЕ НОВОСТИ“

СУСРЕТИ

НЕКИ ЉУДИ СУ КА' ПАЛИДРВЦЕ

Чудне све творевине гради човека бодан. Воловод — до у Авриште. Примеђује углед поглед.

— Скоро сам две кћери удао, Коштао је и... не жалим. Човек због тога и живи. А сада ћу полако, на тенане и воду — у кућу, — каже о својим првим плановима.

Верује да ће и њих као и већину оних од раније, у току 18 година колико му је уобележено већ у радну књижицу, му је уобележено већ у радно у руднику угла Боготина. После тога, све до данас друге је са компресором у ООУР Воловод. А искуство стечено у том вишестолетном друтовању помаже му да радим једнако вредно и добро као и раније док је био млади. Можда још боље и умешније.

— Неки људи су, тако да речем, ка' палидрвце. Букте па сагоре. Разумеш? Други су, опсе, ка' плаод од воћке. Полако дозревају и све су вреднији. Они први, бар овде, су овом предузећу, добијају посаде лакша радна места. То је хумано и тако треба, јер они су ту трајали и остављали себе, мало по мало.

Зашта. Па оштатави неколико тренутака, премежи крупним очима себе, највише руке и доадае.

— Још ја могу, колико 'оћеш. У мом послу треба стајати и подизати угледност, концентрација, што кажу. Волим да радим ово што радим па ми и та љубав помаже. То је ка' љубав према бабтованству, или... тако. Понекад сам после радног времена, кад је све ишло како треба, одморити него кад сам почео да радим. И — брва кад је приметно намеру ми да скокним безбрижносту — запиши и ово о аманаманма: То је важно. Важно је да сви радници, и онај за машином, и онај са мистријом, и онај са метлом, с'вате да аманаманма нису само право него и обавеза и одговорност. Они су овде да се у овој земљи радницима верује и у раднике верује. Јес' запис'о? Е, тако!

P. Терзић

БЕЛЕШКА

СЕМАФОРИ

Поузданост једног, узгред забележеног податка, да преко седам хиљада возила пређе преко раскрснице која се налази на глазу у Бор, није сасвим изненада, није два пута проверена али је сигурно да, у условима све „живањег“ саобраћаја и све већег броја моторизованих грађана, и ова и друге раскрснице у Бору могу постати проблем и возачима и служби безбедности. Подрезано, у најосетљивијим периодима дана, око шест и 14 часова, оне су то већ и сада, а поготову ће то постати за неколико година, уколико нешто не буде измењено.

Истина, изградња раскрснице на четвртном километру је већ урњибена у програм рада предузећа за путеве, а раскрснице на трећем километру и у центру града снабдеване су семафорима. Приликом постављања ових семафора било је предвиђено да у времену када је саобраћај најживији пролазак из скршним регулацију сва три светла на семафору. У време мањег оптерећења раскрснице радно би само таковано

жуто трепћуће светло. Ако би се десило, а дешавало се често, да прегори првено светло аутоматски би се укључило зелено или жуто светло, што се такође често догађа, семафор се не искључује.

Да поасетимо, бруту одржавању свих саобраћајних знакова, укључујући ту и бруту о семафорима, брине Предузеће за комунално стабелну привреду и урбанизам „Стандард“, а средства обезбеђује Општински фонд за путеве.

Како смо сазнали, до честих кварова на семафорима је долазило због неуједначеног напона електричне енергије и слабог квалитета струјања. Последње тога су, за сада, љуте и нервирања возача. Нажалост, нико не може бити сигуран да ће тако бити и у будуће. Јер, неисправни семафори могу имати сасвим супротан ефекат од оног који им је намењен.

P. Терзић

ЧИТАОЦИ НАМ ПИШУ

ПОСЛЕДИЦЕ ПОПЛАВА ЈОШ НИСУ ОТКЛОЊЕНЕ

Станари зграда у Улици Октобарске револуције број осам пишу нам:

— Још од марта 1972. године, па до данашњих дана, поплаване су у могућности да користимо подрумске просторије. После четрих поплава прошле године, а оне нису забобиле Бор ни ове године, поплаване су подрумске просторије, па је практично немогуће користити их у сврхе за које су намењене. Нанос муља је у висини од око два метра преко нашег дворишта. Спречава да смо покушали са интервенцијом, наишли смо на неразумеване. Три пута смо тражили помоћ од председника општинске скупштине, Општинске скупштине, безброј пута од надлежних у „Стандарду“, од Санитарне инспекције..., и — ништа. А зараза прети сваког тренутка. Нарочито деци, која се играју по сасушеном блату. У

Санитарној инспекцији нам рекоше да тужимо „Стандард“ суду, јер они нису надлежни, како велс, да изаду наређење за чишћење подрумских просторија. Ево и јесен је близу, а изгледају све мањи за смењтај ограда и зимнице. И још нешто: заједничке просторије дуго нису виделе крч на својим задворима, светла по ходницима ни за дека, ка, а неколико прозорских стакала поразбијано је.

Па се обраћамо вама, преко нашег листа, не би ли се одговорни другови, кад прочитају ово наше писмо, сетили својих обавеза и обавеза, па да што хитније оспособе заједничке просторије, за које редовно плаћамо, барјем маале суме.

Верујемо да ће, у сарадњи са вама, овај проблем бити брзо решен.

У име станара Миодар Марјановић

У „Чистоћи“ и „Водоводу“ усвојени статuti

Зборник радних људи основних организација удруженог рада Воловод и Чистоћа усвојили су у уторак, 8. августа статуте својих основних организација. Статут предузећа „Стандард“ и правилник о избору органа у прављана и помоћних тела у предузећу. До краја месеца, како смо сазнали, оваде треба да буде усвојен и

правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места.

Усвајање ових и других нормативних аката у другим основним организацијама које послују у оквиру предузећа „Стандард“ померено је за неколико дана због годишњих одмора и недовољног броја радника који се могу окупити на зборовима.

ФЕЉТОН

Ђерђ Иштван: НА СМРТ ОСУЂЕНИ

Два пријатеља су се угадаала. Али нису могла прићи једно другом. Само су из даљине измењали пар речи.

Пипеш ли песме? — питао је С.

Аешне него икад. А ти, бавиш ли се филозофијом? — одвратио је Радноти.

— Више него икад — био је кратак одговор. Радноти се тужно осмехнуо и већ су га водио даље. У „Хајдену“ догору, Раднотијев најбољи пријатељ био је сликер Х. Карољ. Били су стари знаници. Заједно су дотерали у Бор и успео им је да и даље буду заједно. Имали су и једно радно место. Тодован Јунгер који је водио догу, по занимању адвокат, био је велики поклоник уметности. Трудио се да колико толико помогне двојици уметника. И у самом догору ситуација није била толико тешка као на осталим местима. Било је и овде батинања па и мучења, али у далеко мањој мери. То је олакшало Јунгеру могућност да своја два штићеника ослободи многих искушења.

Увече су често приређивали речитаке. Радноти је читао своје песме, говорио о поезији. Карољ је правно наука страњиве за Раднотијеве стихове. Но и поред свих олакшавајућих околности, све је теже поносио такав живот. Све је више мршавио, организам је нагло слабио. Када је у догору „Берлин“ поново срео свог пријатеља С. Шандора, био је већ сама кост и кожа.

Жаљиво се професору да допште не добија вести од куће. Затим су повели

реч о томе колику у догору има стеница и ваши.

● Како се браните од њих? — питао је Шандор.

● Шекспир ли се оне пенитанске рекламе? Шекспир пише најбоље драме. Стенице пак Антирихштајн уништава најбоље. И ја спајам ове две ствари. Пишем песме и уништавам стенице. — каже Радноти.

Повукао су се у један угао и Радноти је на брзину написао своје заљубљене песме, и предао их С. Шандору. Затим је отишао даље. — Можда се ја никада нећу вратити кући. Однеси макар моје стихове. Професор је погледом прелесто по стиховима.

● Миклоше, рекао је, одувек сам те сматрао великим песником. Сада тврдиш да си се сврстао у мабарске класике.

Када је настао повлачење, пронао се вест, да ће из Бора кренути у две групе. За сретнике су проглашени они који су припади првој групи за одлазак. То су већином били ветерани. Радноти је одређен у другу групу. Песник се претпо. Постао је нервозан. Све је покушао да се пребаци у прву групу. И успео му је. Адвокат Јунгер употребио је свој утицај да Раднотија и Х. Кароља премести у групу која је ускоро одлазила. За Миклоша Раднотија то је била трагедија. Х. Кароља су касније поново вратили у другу групу. То му је спасао живот.

Седмнаестог септембра 1944. године, кренула је змијолика колона људи. Погледају су се враћали на бољикаву жичу догору „Берлин“, где су преживели године патњи и страдања, а затим до гробова умрлих другова на којима се још једва могло прочитати: „Про патрњи“.

● Збогом другови — одлазила је колона, с њом и песник Радноти Миклош. Неопсива патња и страдање био је тјј повратак. Од Бора, преко Пожареваца, терали су људи пешке више гадини прту. Та жеља га је одржавала целим путем.

Чувар бране, који је био шефок Раднотијеве смрти, испричао је ово: „Ти људи су једва могли ходати. Двадесеторицу су скренули са пута, ставили их на кола. Однесени су до места где су мораи сами себи копати гробове.“

Свих двадесет их је убијено и закопано“.

Према сведоковом сeћању, то се десило првих дана новембра 1944. године. Две године касније идентификовани су посмртни остаци Миклоша Раднотија. Код њега је пронађена мала свеска пута стихова писаних у борским догорицама. „Усиљени марш“, „Седма еколога“, „Корени“, „Писма вољеној“, „Осма еколога“, „Разгласице“. Многи стихови били су нечитљиви, али већина је остала, а многи су и раније преписани. Њих је С. Шандор донео кући. На првим странима нотеса писало је: „Ове стихове написао је Радноти Миклош мабарски песник. Моји се налазача да исту упуту на адресу: Ортутј Буа — професор универзитета Будимпешта. То је био написан на српском, немачком и француском језику.“

Многе Раднотијеве песме, а нарочито оне из периода његовог страдања спрстале су га у класике мабарске поезије. Последња песма у младој белешки, коју је очигледно песник написао преа саму смрт у слободном преводу гласи:

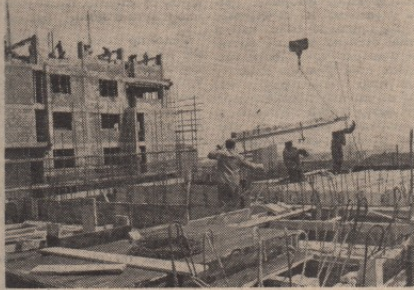
Када сам плао, покрете се тело,
Танано и за трен ко струна кад пуца.
Пуцаш и твој крај је такав.
Шапћем себи, само лези мирно.
„Der sprigt noch auf“, чује се наданом.
Крв и блао на лицу ми се суши.

С мабарског превоје: С. Мољнар

Политички актив ГПП „БОР“ о шестомесечном пословању

ТРОШКОВИ „ПОЈЕЛИ“ ДОХОДАК

Укупан приход у односу на исти период прошле године повећан за 55 одсто, али у односу на план за ову годину, подбачен. Полугоднишњи план остварен са свега 34 одсто. Утрошена средства за шест месеци ове године већа у односу на прошлу годину за 84 одсто

Модерна грађња захтева добру организацију рада

Ситуација у предузећу није за панику али исто тако није ни за мировање, таворене и равноправност, нагласно је Данило Бјелобаб, помоћник директора, и управник ООУР-а. Заједничке службе, на састанку привредно-политичког актива ГПП „Бор“.

Остатак дохотка од пет милиона старих динара који су остварили хиљаду радника за шест месеци рада је исто што и кап воде у мору. Има се у виду и то да је прво тромесечје било за грађевинску оперативу загревање и уговарање послова, тек је негде у мају и јуну комплетно упуштена грађевинска оператива. Задња два месеца се стварно радио. Плодови тога рада и рекордна жетва могу се очекивати тек у четвртм кварталу, али су зато ООУР Кречана и дефинитивно Каменица радници континуирано. Ако се има у виду да је цена креча повећана тек пре месеца, дана, цене репро материјала два пута су мењане на више одга је сигурно да бољи данни за нас тек долазе.

Из информације о пословању Предузећа за протекли шестомесечни период ове године, да се види да су утрошена средства повећана а до повећања је дошло делом због поскупљења репро-материјала а с друге стране због повећања и недовољно контролисаног трошења материјала.

Доходак на нивоу радне организације за шест месеци ове године већи је у односу на прошлу годину за око 8 одсто, али у односу на план у подбачају је за око 22 одсто. Уговорене и законске обавезе веће су у односу на прошлу годину за 128 одсто.

Због бржег темпа раста утрошених средстава, уговорених и законских обавеза од укупног прихода, доходак за расподелу опада у односу на исти период прошле године за око шест одсто.

Укупан приход по раднику у односу на прошлогодишњи период већи је око 12 одсто, мезитним економичност је мања за око 16 одсто, што значи да се много трошило. Поређења ради наведемо, да је за шест месеци прошле године на сто динара трошкова остварено 160 динара укупног прихода а у овој години остварено је 130 динара укупно прихода.

ПОВЕЋАЊЕ ЦЕНА КОЈЕ НИШТА НИЈЕ ДОМЕЛО

ЦЕНА ГОРЕ—ДОХОДАК ДОЛЕ

И поред тога што је цена креча повећана за пет одсто, шест пара по килограму, због повећања цена репроматеријала кречана у Заграбу послужу на граници рентабилитета. Ако овоме додамо да су залихе производне због велике потражње овог грађевинског материјала веома мале, овај податак још више делује очувујуће. Јер док је цена производа по килограму незначитно порасла, цена угља је порасла за 25 одсто, ацетилен за 50 процената, железничког транспорта за 14 одсто и врећа за паковање за 25 процената.

Кречана у Заграбу је у шестомесечном периоду ове године произвела 22.594 тона негашеног креча, што је у односу на исти период прошле године више за 3,8 одсто. У истом периоду је произведено 14.567 тона хидратисаног креча, или за 4,3 процента више у односу на исти период прошле године. Остварен је укупан приход од око седам мили-

она динара, који је у односу на исти прошлогодишњи период мањи за 2,4 одсто. Због повећања утрошених средстава за 25,6 процената, доходак је смањен за 66,3 одсто. Отприлике за исто толико смањен је и доходак по раднику. И поред тога ова ООУР је остварила позитиван финансијски резултат, који износи 218 хиљада динара. Просечан лични доходак по раднику је износио 1.772 динара. Према томе незначитно повећање цена репроматеријала довело је ову ООУР у још тежу ситуацију у остварењу производног плана. И поред тога што је производња порасла и залиха нема, доходак се смањило, а радни људи су спремни да улагањем још већег труда превaziду настаје потешкоће. Смањење личног дохотка ни мало неће утицати на производне резултате, бар тако кажу у Заграбу.

А. Илић

У ТОКУ ОВЕ НЕДЕЉЕ У ГПП „БОР“

ЗБОРОВИ У СВИМ ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

РАЗМАТРАЈЕ СЕ ИНФОРМАЦИЈА О ШЕСТОМЕСЕЧНОМ ПОСЛОВАЊУ ПРЕДУЗЕЋА И ДОШЕЊУ ПЛАНА МЕРА У ЦИЉУ ПОВЕЋАЊА ПРОИЗВОДЊЕ, СМАЊЕЊА ТРОШКОВА ПОСЛОВАЊА И ПОВЕЋАЊА ПРОДУКТИВНОСТИ РАДА

Ради упознавања радних људи са извештајем о пословању предузећа за период јануар—јун у току ове недеље одржаће се зборови радних људи у свим основним организацијама ујурженог рада.

СТРУЧНИ ОРГАНИ КАЗАЛИ СВОЈУ РЕЧ

Како нам је рекао Милан Живуловић, председник централног Радничког савета, на зборовима радних људи треба да на предлог стручне службе основне организације ујурженог рада донесу план мера и задатака ради отклањања уочених недостатака у протеклом шестомесечном периоду, јер су у протеклом периоду повећани производни трошкови а план није извршен, што је, без обзира на неосбезбеђење послова за прво и друго тромесечје, недопустиво. У наредном полутогу треба се изборити за извршење плана производње и наоховањати овај подбачај, а то је извољиво јер послове има за грађевинску оперативу, док производња у Каменицима и Кречани ради без застоја.

Нарочито забрињава пораст трошкова производње. Трошкови су у односу на исти период прошле године знатно порасли и задатак је да се самокритички оцени колико су порасли стварни трошкови производње а колико је нерационално трошено. О томе ће радни људи у основним организацијама дати своју реч.

иници ООУР-а на састанку стручне службе. Стручни колегијум као најодговорнији за производњу оценио је протекли пословни период и усвојио план и задатке у коме су две ствари доминантне а то су повећати производњу ради испуњења шестомесечних планова и смањити производне трошкове.

После колегијума шестомесечни биланс и предлог плана мера разматрао је и допунио Извршни одбор предузећа. Извештај је затим разматрао и привредно-политички актив на састанку од 3. августа, када је допуњен план мера и задатака. После овога биланс су разматрали савети свих основних организација и изабрали ће коначни извештај ради људи на зборовима.

Након детаљног разматрања и свих дискусија, ревидовани план мера и задатака биће упућен централном радничком савету који ће усвојити акционе планове потврдити и озаконити.

МИШЉЕЊЕ ПРЕДСЕДНИКА РАДНИЧКОГ САВЕТА

Упитан смо председника Радничког савета: — ко синос кривину за неизвршење плана производње: руководиоци производње или непосредни произвођачи, можда недовољно припремљеност радних људи или недовољно ангажовање?

Може ли ГПП „Бор“ ефикасним грађном обезбедити бољи стандард запослених

јећим стањем, јер оно није тако црно, али су наши производи капацитети остварењени и могу далеко више и рентабилније производити. Кривини су и непосредни произвођачи, али је подбачај и организација. Убудуће задатак је сваког члана нашег колегијума, без обзира да ли је руководилац или непосредни произвођач, или радник заједничке службе, да у наредном периоду треба мењати навике ради извршења постављених задатака од стране радних људи и органа у прављања.

Недопустиво је да грађевинска оператива, чији је рад сезонски, ради у летњој сезони само осам сати и не ради суботом и недељом, да се после радног времена као и суботом и недељом, ради на

имају или приватно. Лични интереси не могу бити изнад општих друштвених интереса. Онај ко не буде привлачно и извршио одлуку збора радних људи и органа управљања тај не може више бити члан колегијума. Таквима се то треба отворено рећи. Производни план морамо испунити, више производа морамо дати тржишту, а недовољници и они који у то не верују без њих можемо остати, рекао нам је на крају Милан Живуловић, председник Радничког савета Грађевинског предузећа „Бор“.

У ГПП „Бор“ јавна дискусија О МЕЂУСОБНИМ ОДНОСИМА

Ових дана је служба за нормативну делатност Грађевинског производног предузећа „Бор“ дала на јавну дискусију радним људима у основним организацијама напред ПРИВРЕМЕНЕ ОДЛУКЕ О ЈЕДИНСТВЕНОМ РЕГУЛИСАЊУ И УРЕЂЕЊУ МЕЂУСОБНИХ ОДНОСА РАДНИКА У УЈУРЖЕНОМ РАДУ. Протекле недеље је упућено радним људима на разматрање и напред предлога за усклађивање поступојегер Самоуправног споразума са новим законским прописима.

Зборови радних људи у свим основним организацијама ујурженог рада разматраће ова два напредта и своје примедбе и сугестије за измену и допуњу доставиће централној комисији за усклађивање нормативних аката. Предлози за измену и допуњу ових напредта биће разматрани на састанку Комисије и по утврђењу поступку унете у коначни текст.

М. Јовановић

Механизација је спремна — да ли ће доходак порастати

Извештај о шестомесечном пословању са прво разматрани најодговорници: руководиоци

Одговор је био недовосмисли: Нећемо кукати над посто-

КРЕЧАНА У ЗАГРАБУ: како усклађити производњу са дохотком

